

Asia: VN/6588/2023

Valtioneuvoston asetuseruonnos mekaanisesti kierrätetyn uusiomuoviraaka- aineen jätteenki luokittelun päättymisen arviointiperusteista

Kommentit pykäliin ja niiden perusteluihin

1 §: Tarkoitus ja soveltamisala

-

2 §: Määritelmät

-

3 §: Uusiomuoviraaka-aineen jätteenki luokittelun päättymistä koskevat arviointiperusteet

-

4 §: Valmistajan laadunvarmistusjärjestelmä

-

5 §: Muovijätteen vastaanotto

Pykälän toisen momentin toisessa kohdassa asetetaan kielto vastaanottaa muovijätettä, mikäli liitteen 1 taulukon 1 mukaisten eri jätenimikkeiden sekoittumista keskenään ei ole varastoinnissa ja kuljetuksessa estetty. Perustelumuietiossa täsmennetään vaatimusta toteamalla, että jäte-erän sisältäessä useampia jätenimikkeitä tulisi vastaanottotarkastuksessa yksilöidä koostumus. Kannatamme tätä vaatimuksen höllennystä. Esitämme lisäksi yhtä poikkeusta jäte-eräkohtaisesta erittelyvaatimuksesta. Jätelain 49 a §:n mukaisessa kuntien ja pakkaustuottajien valtakunnallisessa yhteistoiminnassa kerätään samoihin kuormiin kotitalouksien muovipakkaukset ja vastaavat kuluttajamuovipakkaukset kunnan hallinto- ja palvelutoiminnasta. Perustelumuietiossa tulisikin sallia poikkeus jäte-eräkohtaisesta erittelyvaatimuksesta koskien näitä kuormia. Kotitalouksien erilliskerätty muovipakkausjäte on liitteen 1 taulukossa 1 nimikkeenä 3 b) ja kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan muovipakkausjäte nimikkeenä 3 d). Kuntien ja pakkaustuottajayhteisöjen välillä allekirjoitettu valtakunnallinen yhteistyösopimus edellyttää kuukausittaista keräyskohteiden raportointia, mutta jätekuormakohtainen erittelyn vaatimus ei ole kohtuullista. Kyseessä on laadultaan samankaltainen jäte, mm. yhteiset lajitteluohjeet. Kotitalouksien muovipakkaukset ja

vastaavat kuluttajamuovipakkaukset kunnan hallinto- ja palvelutoiminnasta kuuluvat molemmat samaan jätenimikkeeseen 15 01 02.

Huomautamme, että pykälän toisen momentin sanamuoto ("... liitteen 1 taulukon 1 mukaisiin eri jätenimikkeisiin kuuluvat jätteet eivät ole sekoittuneet keskenään tai muihin jätteisiin") eroaa perustelumuiustiossa esitetystä sanamuodosta ("... eri jätenimikkeisiin kuuluvat muovijäte-erät eivät ole sekoittuneet keskenään tai muihin kuin liitteen 1 taulukossa 1 mainittuihin jätenimikkeisiin kuuluviin jätteisiin"). Kannattamme perustelumuiustion sanamuotoa, joka nimenomaan mahdollistaa liitteen 1 taulukon eri jätenimikkeiden keräämisen yhdessä. Toki tämän yhdistäminen pitäisi olla perustelua eikä heikentää kierrätyksen toteutumista, joka mielestämme tulisi todeta perustelumuiustiossa.

Kannattamme kolmannen momentin vastaanottokiellon rajausta. Rajaus on tarpeen, vaikka koko Suomessa käytössä olevissa pakkaustuottajayhteisön muovipakkausten lajitteluohjeissa on nimenomaisesti kielletty kuluttajia lajittelemasta vaarallisten aineiden jäämiä sisältäviä pakkauksia muovipakkausjätteeseen ja ohjeistettu palauttamaan nämä pakkaukset vaarallisen jätteiden keräykseen (lähde: <https://rinkiin.fi/lajittelu-kotona/lajitteluohjeet/muovipakkausten-lajitteluohjeet/>).

6 §: Muovijätteen vastaanottokirjanpito

Suomen Kiertovoima ry näkee tärkeäksi, että perustelumuiustiossa täsmennetään vastaanottokirjanpidon jäljitettävyyksivaatimusta vaatimalla valmistajaa vastaanotossa jäljittämään jäte-erän alkuperää jätearvoketjussa mahdollisen esikäsittelyvaiheen yli muovijätteen syntyyn saakka.

7 §: Muovijätteiden varastointi

-

8 §: Muovijätteiden esikäsittely

-

9 §: Muovijätteen hyödyntäminen

-

10 §: Uusiomuoviraaka-ainetta koskevat määritykset

-

11 §: Näytteenoton, näytteiden analysoinnin ja tulosten dokumentointi

-

12 §: Hyödyntämistoimen läpikäyneen uusiomuoviraaka-aineen sallitut käyttötarkoitukset

-

13 §: Hyödyntämistoimen läpikäyneen uusiomuoviraaka-aineen varastointi

-

14 §: Valmistajan vaatimustenmukaisuusilmoitus

-

15 §: Vaatimustenmukaisuusilmoituksen sisältö

-

16 §: Ilmoitus- ja raportointivelvollisuus

-

Voimaantulo

-

Kommentit liitteisiin ja niiden perusteluihin

Liite 1: hyödyntämistoimessa sallitut syöttöpanokset

Kotitalouksista peräisin olevan yhdyskuntajätteen osalta syöttöpanos on sallittu vain erilliskerätyistä muovijätevirroista. Sekalaisesta yhdyskuntajätteestä laitosmaisesti lajiteltu muovijäte on esitetty rajattavan ulos mahdollisista syöttöpanoksista. Tätä jätevirtaa vastaavasta teollisuudesta, kaupasta ja palveluista kerätystä energijätteestä lajiteltu muovijäte sen sijaan ehdotetaan sallittavaksi. Katsomme, että asetusluonnos tarjoaa kattavat kriteerit syöttöpanoksen turvallisuuden arviointiin, joten ei ole tarvetta sulkea pois jätevirtoja syntypaikan perusteella. Energiajäte, erityisesti esimerkiksi kauppojen asiakastiloista ja palveluista, käytännössä vastaa koostumukseltaan kotitalouksien sekajätettä sisältäen esimerkiksi elintarvikkejäämiä tai erilaisten käytettyjen kemikaalien ja muiden tuotteiden sekalaisia muovipakkauksia. Huomautamme myös, että jäteasetuksen luokituksessa (jäteluettelossa) energijäte rinnastuu sekalaiseen yhdyskuntajätteeseen.

Liite 2: vaarallisten aineiden vaaraluokat ja –kategoriat

-

Liite 3: sulaindeksin määrittäminen

-

Muuta lausuttavaa

Kommentit ehdotuksen vaikutuksiin (muistion 4. kohta)

Suomen Kiertovoima ry toivoisi, että vaikutusten arvioinnissa olisi esitetty arviota niiden muovijätteen käsittelylaitosten lukumäärästä, jotka mahdollisesti voisivat hyödyntää uutta asetusta kierrätysmateriaalin luokittelemiseksi ei enää jätettä -materiaaliksi. Asetuksen merkitystä olisi ollut helpompi arvioida, mikäli olisi ollut tietoa, koskeeko se mahdollisesti vain paria tai kymmeniä laitoksia.

Huomautamme, että vaikutusten arvioinnista puuttuu kokonaan arviot muovijätteen eri käsittelytoimien mahdollisista vaikutuksista ympäristöön esimerkiksi jätevesien mikromuovipäästöt.

Mahdolliset muut kommentit

Suomen Kiertovoima ry kannattaa sitä, että mekaanisesti kierrätetylle uusiomuoviraaka-aineelle esitetään kansallisia jätteen luokittelun päättymistä koskevia arviointiperusteita. Huomautamme asetuksen otsikon olevan harhaanjohtava, koska asetuksen tarkoittamassa toimessa on kyse vasta uusioraaka-aineen valmistamisesta varsinaisten muovituotteiden valmistajalle. Arvoketjun seuraavan toimijan vastuulle jää lopullisten tuotteiden turvallisuuden varmistaminen.

Hämäläinen Timo
Suomen Kiertovoima ry